

Naturskyddsföreningen
Västernärke

Nr 1/2018

Västernärkes natur

Bild: Ann-Sofi Eliason (från vårt läger med ungdomar från Somalia i Sommaren 2017)

Lekebergs
Sparbank

Studie
främjandet

HOPAJOLA

Region Örebro län

Naturskyddsföreningen
Riks

Västernärkes Natur

Ansvarig utgivare: Roger Björkeroth
 Redaktion: Roger Björkeroth roger@hasselberga.se
 Utskrift & häftning: Hasselberga Sport & Reklam AB
 Hemsida: www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

Styrelsen

Ordförande: Ann Sofi Eliason 072-393 41 63 sixtorpfriluftsgard@gmail.com
 Kassör: Roger Björkeroth 070-326 37 54, roger@hasselberga.se
 Sekreterare: Eleanor Heinonen 070-212 32 01 eleanor_heinonen@gmail.com
 Ledamöter: Christina Björkeroth 070-263 49 39 christina@hasselberga.se

---

Ordföranden har ordet

Barnen vår framtid.

Som så ofta tänker jag på alla våra skojiga semestrar med familjen när jag var liten. Pappa som säkert gjorde av med tre pipor som låg kvar på PV' n s motorhuv eller tak. De ligger väl där utspridda som fornminnen längs med dikeskanterna i vårt avlånga land. Kan väl också säga att

det inte bara var pappas pipor som vi glömde på PV' n s motorhuv eller tak. Mjölkpaket, som upptäcktes då det regnade mjölk, mattor på vägen som vi "undrade vem som kan vara så tokig att slänga mattor på vägen"?. Minnen etsar sig fast, - och de bästa minnena är just när vi upplevt naturen. Sitter och läser en gammal årsbok från -95. Den handlar om skövling av skog uti världen och alla dessa folkgrupper som samlas för att stoppa den stora jätten. Hjältar då som nu kämpar mot jättarna.

Många stora skogsavverkningar har stoppats men det räcker inte. Jag vill att mina minnen och upplevelser ska kunna få ses av nästa generation.

Ett minne blott är inte ok.

Väl mött där ute
 Skogshälsning från
 Ann-Sofi Eliason

*Det drager en väg långt borta i världen
igenom en vinterlig ödemark.
Mellan bolmande milor och vindfällan bär den
mellan mäktiga stammar med frusen bark.
Där susar den digre tjäderns flykt,
där susar det dovt ur de tunga grenar.
I glänsande skare kring knottriga enar
ha skogens djur sina fotspår tryckt.*

Bild Ann-Sofi Eliason

Dikt av
Carl Axel Karlfedt

Du glömmet väl inte att titta in på vår hemsida då och då för att se om det finns något nytt i programmet som har tillkommit efter att denna tidning gjordes. Gilla också vår Facebook-sida. Du får meddelanden från den om den ändras.

Så här gör du: Hemsidan: Gå in på www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

Facebook-sidan: Gilla också våra Facebook-sidor

Naturskyddsforeningen Västernärke och Natursnokarna Västernärke

Då håller du dig uppdaterad på de senaste nyheterna.

Gör det genom att skriva resp sidas namn längst upp på din egen facebook-sida.

Vi behöver folk till styrelsen!!! Har du förslag på någon du vet vill vara med eller varför inte du själv. Hör av dej till någon i styrelsen (se sid 2) . ALLRA SENAST PÅ ÅRSMÖTET.

4
Naturskyddsföreningen i Västernärke kallar till

årsmöte 2018

torsdag 15 mars kl 18.00
i Kyrkans Hus Storgatan Fjugesta

Dagordning

1. fråga om stämman blivit behörigen utlyst
2. val av ordförande för stämman
3. val av sekreterare för stämman
4. val av två justerare att jämte stämmans ordförande justera protokollet
5. styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska redovisning
6. revisorernas berättelse
7. fastställande av resultat- och balansräkningar
8. fråga om ansvarsfrihet för föregående års förvaltning
- 9 verksamhetsplan för 2018
10. val av ordförande för 1 år
11. val av övriga styrelseledamöter för två år.
12. eventuella fyllnadsval
13. val av två revisorer och två revisorssuppleanter
14. val av ombud till läns- och riksstämman och Hopajola.
15. val av valberedning
16. övriga ärenden som styrelsen förelägger stämman
17. ärenden som väckts genom motion
18. övriga frågor
19. stämmans avslutande

Alla medlemmar hälsas varmt välkomna!

Vi bjuder alla mötesdeltagare på pizza och dryck!

Vi beställer pizzorna vid mötets öppnande så du har möjlighet att själv bestämma pizza-sort
/Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Västernärke

Bokslut för Naturskyddsföreningen i Västernärke för räkenskapsåret 2017-01-01 till 2017-12-31

Rörelsens intäkter		Tillgångar	
Materialförsäljning	50,00	Andel i Folkets Hus Vintrosa	400,00
Hysesintäkter Sixtorp	8.400,00	Kundfordringar	700,00
Västernärkes Natur	3.000,00	Förskottsbetalda försäkringar	6.221,00
Sponsorsbidrag		Kassa	182,00
(Lekebergs Sparb.)	15.000,00	Bank	69.440,09
Prenumerationsavg	1.000,00	S:a tillgångar	76.243,09
Kretsbidrag från SNF	7.660,00	-----	
Ränteintäkter	16,68	Eget kapital och avsättningar	
Utnyttjade fonderade medel		Eget kapital	
Naturskolan	1.100,00	Balanserad vinst	39.712,15
Natursnokarna	1.900,80	Årets vinst	4.655,93
Fågeltorn	13.700,00	S:a Eget kapital	44.368,08
S:a Rörelseintäkter	51.827,48		
Kostnader		Avsatta medel	
Utgifter möten etc	864,00	Reservfond	7.000,00
Olstorp	1.824,00	Natursnokarna	13.415,01
Fågeltorn	13.700,00	Sixtorps ga Skola	5.260,00
Sixtorp	5.299,00	Naturskolan	4.900,00
Västernärkes Natur	3.261,00	Fågeltorn	1.300,00
Porton	1.137,75	S:a Avsättningar	31.875,01
Naturskolan	4.329,00		
Natursnokarna	5.128,80	Summa Eget kapital och avsättningar	76.243,09
Medl.avg andra org.	1.120,00		
Trycksaker	1.612,00		
Bankkostnader	428,00		
AMF-försäkring	200,00		
Fågelfrö	418,00		
Övrig verksamhet	850,00		
Avsättningar			
Naturskolan	2.000,00		
Natursnokarna	3.000,00		
Övriga avsättningar	2.000,00		
S:a Kostnader	47.171,55		

Rörelseresultat	4.655,93		

Fr o m mars 2016 har Sixtorps gamla skola varit uthyrd till Café Ugglan vilket medfört att vi fått bättre ekonomi och kunnat avsätta pengar till det vi egentligen ska göra. Bidrag från Lekebergs Sparbank har också gjort att vi kunnat hålla igång verksamheten. Besträffande årets överskott på 4.655,93 kr. får årsmötet avgöra hur dessa pengar ska disponeras. Kom gärna med förslag på aktiviteter eller dylikt.
Roger Björkeroth (kassör)

Verksamhetsberättelse för 2017

Styrelsen i Naturskyddsföreningen har under året 2017 haft 7 protokollförda styrelsemöten. Vi har mest riktat in oss på att engagera medlemmar i föreningen och få in fler medlemmar i styrelsen. Det senare har dock inte lyckats, utan en styrelsemedlem har i stället lämnat styrelsen.

Den 31/12 hade vi 383 betalande medlemmar. Vår verksamhet i Naturskyddsföreningen har bland annat varit årsmöte, orrspelsmorgon, morkullekväll, vandring över Skagerhultsmossen, arrangegemang med Natursnokarna och ett biprojekt med Mia Holmberg som undervisat om skötsel och tillvaratagande av honung. Sixtorpsdagen var välbesökt med många utställare och arrangemang. Vid naturmatten vid Olstorp hade vi samvaro med Kumlas och Hallsbergs naturskyddsföreningar. Vi har även renoverat fågeltornet vid Hammarsjön med pengar från Region Örebro län (LONA-bidrag).

Ängs- och lie-dagarna var populära med Tomas Bergqvist som hade en utställning om begynnelsen av ängskapandet i Sixtorp. Lie-Staffan visade hur man använder knackelien när man slår ängen och hur man knackar stålet när den behöver vässas. Vi var med på regionträff i Karlskoga dom handlade om vattenfrågor inom sjöar, bäckar, dammar och fiskeliv. Historik om hur det var med dammar, trappor och fiskarnas minskade mängder.

Styrelsen under 2017 har bestått av Ann-Sofi Eliason (ordförande), Roger Björke-roth (kassör), Eleanor Heinonen (sekreterare), Christina Björkeroth (ledamot) och Susanne Eriksson (ledamot och hemsidesansvarig).

Vi i styrelsen tackar för alla som har deltagit och gett sitt stöd till vår verksamhet.

Bikupor införskaffades under 2017. Den ena är en studiebikupa.

PROGRAM 2018⁷

Var med på våra aktiviteter! Du är varmt välkommen!

15 mars torsdag kl 18.00 Årsmöte

Kyrkans Hus i Fjugesta. Sedvanliga årsmötesförhandlingar.

Kom till årsmötet. Det är viktigt!

Alla deltagande medlemmar bjuds på Pizza och dryck efter mötet!

2 april måndag (annandag påsk) 06.00 Orrspelsmorgon

Samling Q-star Macken i Lekhyttan. Att uppleva orrarnas spel en tidig vårmorgon är en upplevelse man sent glömmet. Stövlar, varma kläder, kikare och matsäck medtagas. Ledare: Jonas Forsberg 070-298 47 82

5 maj lördag kl 20.00 Gök- och Morkullekväll Samling vid vår andra klubbstuga Olstorp. Vägbeskrivning: På väg 204 mellan Fjugesta och Mullhyttan, tag av söderut mot Bålby. Kör nästan ända fram till Bålby, men strax innan tag av mot vänster vid skylt Fågeltorn. Kör den till vändplats och du är framme. Denna sjudande vårkväll brukar alltid vara fin. Korvgrillning. Medtag kaffe, korv och tillbehör. Ansvarig: Jonas Forsberg 070-298 47 82

3 juni söndag Sixtorpsdagen kl 11.00 - 16.00

med natursnoksaktiviteter

Familjeaktiviteter i anslutning till vår klubbstuga (Sixtorps gamla skola) Även andra föreningar medverkar. Grillbrasan brinner och kaffe med dopp finns. Café Ugglan har öppet. Detaljerat program kommer i början av juni på vår hemsida: www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

5 juni måndag kl 19.00 (samling18.00) Naturnatten

i samarbete med naturskyddsföreningarna i Kumla och Hallsberg. Samling Sanabadets parkering kl 18.00 för vidare färd till Ögonkullen i Hallsbergs kommun.

1 juli söndag kl 10.00

Vandring över Skagerhultsmossen

Vandring över Skagerhultsmossen. Samling 10.00 med gudstjänst vid Skagerhults gamla kyrka. Sedan vandrar vi Likvägen över mossen. Medtag fika som intas halvvägs. Buss hämtar för återfärd till kyrkan.

Ansvarig: Lars Göran Edberger 0585-44449

8 augusti onsdag kl 13-19**Lie- och ängsdag**

Familjevänlig dag med möjlighet att se lieslåtter och fråga om ängsskötsel i naturreservatet samt studera biodling och våra bikupor där du också kan ställa frågor kring biodling. Dessutom finns en fin badplats, och allmän grillplats med vindskydd som hör till en etapp av Bergslagsleden som löper genom området (<http://www.bergslagsleden.se/etapper/leden/etapp-13/>). Kulturskolan kommer med spelemän, Glanshammar Dansgille kommer + ev fler aktiviteter. Café Ugglan med bl a soppa på menyn.

9 september söndag kl 10.00 Skogsvandring

Samling vid Grytatorpet. (kör Tryggeboda-vägen från Mullhyttan förbi Sixtorp, förbi Tryggeboda och fortsatt rakt fram till vägs ände. Där är det!) förhoppningsvis kommer en svampkännare med så ta med svampkorg. Medtag också matsäck. Ledare: Ulla Lööv 0585-45025

13 oktober lördag kl 17.00**Ugglekväll och mys med grillfest vid Olstorp**

Vi samlas vid Olstorp för lite trevlig samvaro. Medtag gärna gitarr eller annat instrument. Varma kläder rekommenderas liksom kikare och ficklampa. Vägbeskrivning: Från väg 204 mellan Fjugesta och Mullhyttan, tag av vid avfarten mot Bålby. Nästan framme vid Bålby tar du av till vänster vid skylt Skagerhultsmossen och åk till vägen tar slut. Vi bjuder på förtäring så anmäl gärna om du kommer till Ann-Sofie: 072-393 41 63 el. sixtorpfriluftsgard@gmail.com

11 november söndag 17.00 Bildafton

Bildafton i Lindens Samlingssal i Fjugesta

Jonas Forsberg/N och andra visar sina bilder. Entré 50 kr inkl fika. Ansvarig: Roger Björkeröth 070-3263754

18 november söndag 17.00 Bildafton

Bildafton Viagården (Folkets Hus) Vintrosa

Jonas Forsberg/N och andra naturfotografer visar sina bilder. Entré 50 kr inkl fika. Ansvarig: Ingvar Blomberg 019-296574

Natursnokarna

Familjeevenemang

Trystorp Ekäng

28 april lördag kl 12.00 - 14.00.

Samling parkeringen Trystorps Ekäng. Medtag matsäck.

Blommor och Bin

6 maj söndag kl. 13.00 - 15.00. Vid Sixtorps gamla skola Maria Holmberg undervisar om bin och biodling. Smaka på honung som hennes bin producerat. Möjlighet för grillning.

Sixtorpsdagens natursnoksaktiviteter

3 juni söndag kl 15.00 - 16.00. För barnen: Tant Astrid och gäst och många prova-på-aktiviteter. Se även program sid 7.

Limstensgruvorna

2 september söndag kl. 12.00 - 14.00. Samling Sixtorp kl 11.30 Medtag matsäck.

Olstorp med naturstig

13 oktober 16.00-17.00 i samband med ugglekväll. Se sid 8!

Natursnokarna är en familjeaktivitet.

Där man tillsammans äventyrar, utforskar och upplever. Vi syns där ute, där allt roligt kan hända.

Natursnokledaren Ann-Sofi Eliason.

072-393 41 63 el sixtorpfriluftsgard@gmail.com

Förälder eller annan vuxen medföljer hela tiden. Medtag mat och dryck samt ha lämplig klädsel.

Vindkraftverken i Södra Kilsbergen

Som ni säkert vet så har Stena Renewable ansökt om att få höja de tilltänkta vindkraftsverken vid Kronoberget från 185 meter till 250 meter. Redan de 185 meter höga verken med tillhörande vägar och fundament kommer att radikalt förändra naturen i södra Kilsbergen. Att de nu vill bygga den 250 höga istället gör, saken ännu värre.

Inte bara det att siluetten av Kilsbergen kommer att förändras. Det blir många vägar som måste byggas för de lastbilar som ska frakta byggmaterialet till uppställningsplatserna. Floran och vattenflöden kommer att påverkas. Djurlivet, i synnerhet fågellivet, kommer att påverkas starkt.

Slutligen kommer ett friluftsområde att förlora sin vildmarkskarraktär. Det finns säkert fler skäl än dessa för att med kraft motsätta sig detta gigantiska industriprojekt mitt i naturen.

Vi var med då Stena Renewable anordnade ett så kallat samrådsmöte i höstas och där man fick yttra sig om förslaget.

Vi har skickat ett yttrande till Stena Renewable, som vi också tänker delge kommunstyrelsen i Lekeberg samt länsstyrelsen i Örebro län som ytterst är den beslutade myndigheten. Se nedan!

Svar på Samrådsunderlaget för vindkraftsparken i Kronoberget

Vi har tagit del av Stena Renewables samrådsunderlag från november 2017 och kommit fram till följande:

Ny artinventering och naturvärdesbedömning. Vi anser att en ny naturvärdesbedömning av biotoper, samt artinventering av fåglar och fladdermöss är nödvändig. Den senaste inventeringen är gjord mellan augusti och november 2010 och är för gammal. Inventering bör dessutom ske under hela året och inte minst under våren vid fåglarnas häckningstid. Förekomst av tjäderspel och örnar. Ornitologer har delgett oss och rapporterat om större tjäderspel i projektområdet, då främst i området kring Brickgårdsmossen. Örnar har observerats i området så sent som i somras av vandrare.

Inritning av hela projektområdet saknas I det nya samrådsunderlaget finns inga gränser för projektområdet utritade. Dessa bör skrivas in.

Här finns endast vindkraftsverkens placering utritade. Vi förmodar att då kraftverken ska höjas från 185 meter till 250 meter kommer området att ta ett större område i anspråk. Detta kommer då att kräva en mer omfattande områdesinventering.

MKB saknas att ta ställning till

Stena Renewable hänvisar i sitt samrådsunderlag till kommande MKB (miljökonsekvens-beskrivning). Eftersom vi ännu inte vet vad den innehåller förbehåller vi oss rätten att återkomma med fler synpunkter.

Rädda skogens alla värden!

Värdefulla skogar kalhuggs och skogens biologiska mångfald urholkas. På många platser blir det allt svårare att ta sig ut i naturen. Här berättar vi om ekosystemtjänsterna och skogens alla värden som vi är beroende av och som är anledningen till att vi behöver en ny skogspolitik och ett långsiktigt hållbart skogsbruk

Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster från naturens ekosystem som bidrar till vårt välbefinnande. Det handlar om vanliga produkter som spannmål och träråvara samt tjänster som att rena vatten, reglera klimat och pollinera växter. Ekosystemtjänster är grunden för vår välfärd. Ändå tar vi dem ofta för givna. Men genom att se och värdera ekosystemtjänster kan vi påverka vår framtida välfärd och livskvalitet, både kort- och långsiktigt.

Sågar vi av grenen vi sitter på?

Vi människor påverkar ekosystemen radikalt, ibland positivt men

dessvärre mest negativt för den biologiska mångfald som är en förutsättning för fortsatta leveranser av ekosystemtjänster. Ett intensivt nyttjande av vissa tjänster som träråvara har bidragit till en ökad välfärd, men utvecklingen har ofta skett på bekostnad av andra tjänster. Tidigare beslut och prioriteringar har förändrat ekosystemen så att deras långsiktiga förmåga att leverera olika ekosystemtjänster har påverkats negativt, liksom deras förmåga att motstå störningar bland annat från klimatförändringar.

Lockande, levande, ledande

Vi vill vara banken man kan leva med hela livet! Hos oss får du hjälp med allt som en stor bank kan erbjuda men med den skillnaden att vi bryr oss om dig och vill lära känna dig och din familj eller ditt företag. Varmt välkommen!

• Telefon 0585-817 00 • www.lekebergssparbank.se

Lekebergs
Sparbank

BOLIST
FJUGESTA

JÄRN FÄRG BYGG

Allt på ett ställe!

Letstigen 21, 716 30 Fjugesta • 0585-312 25 • Öppettider: Mån-Fre 06.30-18.00 Lör 9.00-13.00

Selhagsvägen 3, 716 94 Mullhyttan
Tel 0585-40338

4-hjulingar Zusuki och Kymco.
Cyklar och gräsklippare.

Motorsågar: Stihl och Husqvarna.

Jakt- och fiskeutrustning.

Fiskekort för sjöarna i Västernärke.

AB FJUGESTA
ELEKTRISKA
0585 - 10307

Patrik: 070-591 47 09

Jonas: 070-591 47 32

www.fjugestaelektriska.se

info@fjugestaelektriska.se

Östra Långgatan 45

Box 26, 716 21 Fjugesta